

КАФЕДРА РОСЛИННИЦТВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

XIII науково-практичної
інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ТА
ПРОБЛЕМАТИКА У ТЕХНОЛОГІЯХ
ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ
РОСЛИННИЦТВА»**

25 листопада 2022 року

м. Полтава

Матеріали XIII науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні напрямки та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтавський державний аграрний університет, 2022. 83 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавського державного аграрного університету та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науководослідних установ НААН.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, доцент;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНІЧ - старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр КУЦЕНКО – професор кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, професор;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Сергій ФІЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Рекомендовано до друку вченою радою інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 4, від 24 листопада 2022 року

ЗМІСТ

Тоцький В. М., Заєць Т. О. Продуктивні показники сортів пшениці озимої різних селекційних центрів	5
Писаренко Н. В., Сидорчук В. І. Напрямки та перспективи використання нових сортів картоплі української селекції	8
Шакалій С. М., Баган А. В., Марініч Л. Г. Декоративні властивості дерев і кущів	11
Оборонова А.В. Лікарські властивості та метод вирощування женьшеню в Україні	13
Марініч Л.Г., Калашнік О.П., Скрипка Ю.О. Вплив елементів технології вирощування люцерни на формування кормової продуктивності	15
Марініч Л. Г., Ласкавий Д. Ю., Бабич Р. О. Роль бобових культур у підвищенні якості зелених кормів	17
Баган А.В., Юрченко С.О., Шакалій С.М., Марініч Л.Г. Значення троянди у декоративному садівництві	19
Вережак Д.В. Вплив зміни клімату на продуктивність пшениці озимої	22
Бараболя О.В. Зберігання зернових мас у сухому стані, основні вимоги	25
Бараболя О.В. Кравець І.А. Урожайність пшениці м'якої озимої залежно від попередників та строків сівби	27
Гангур В. В., Космінський О.О., Поляков І.А., Гурба В.С. Формування асиміляційної поверхні рослин соняшнику залежно від рівня удобрення	30
Гангур В. В., Кирлиця А. О., Баранник В. П. Вплив строків сівби напольову схожість насіння гібридів кукурудзи різних груп стиглості	33
Єремко Л.С., Марініч Л.Г., Тіт Ю.Л. Вплив біологічних добрив та стимулятора росту рослин на урожайність сочевиці.	35
Єремко Л.С., Олянецький О.В. Вплив мінерального удобрення на урожайність нуту.	38
Єремко Л.С., Понятенко А.О. Вплив мінерального удобрення та біостимулятора росту рослин на формування продуктивності сої.	42
Ляшенко В. В., Карасенко В. М. Продуктивність пшениці ярої за різних рівнів удобрення	45
Філоненко С.В., Борисюк О.О., Лисак В.М. Вплив рістстимулюючих препаратів на маточні буряки цукрові	51
Філоненко С.В., Деркач А.М. Оптимізація мікроелементного живлення кукурудзи	54
Філоненко С.В., Серета О.О., Філоненко В.С. Вплив елементів агротехніки на екологізацію технології вирощування насіння буряки цукрових	58
Філоненко С.В., Заплава С.О., Райда В.В. Ефективність та доцільність позакореневого внесення мікроелементів на висадках	61

буряків цукрових	
Барат Ю. М., Коляка В. В. Продуктивність сортів картоплі залежно від удобрення	64
Лень О.І., Алейнікова Л.М., Гангур М.В. Структурні показники урожайності нуту залежно від технології вирощування в умовах лівобережного Лісостепу	68
Лень О.І., Снігир В.П., Ткаченко Т.М. Структурні показники урожайності пшениці озимої залежно від технології вирощування в умовах лівобережного Лісостепу	70
Лень О.І., Алейнікова Л.М., Гангур М.В. Вплив позакореневого підживлення рослин як фактор підвищення зернової продуктивності нуту	72
Баган А.В., Петренко П.В. Вплив регулятора росту вимпел 2 на продуктивність пшениці м'якої ярої	75
Тікан Ю. М. Вирощування соняшнику за органічної технології	76
Улізько В. М. Елементи живлення для росту й розвитку кукурудзи	79
Мяло О.В., Юрченко С.О. Вплив ранніх строків сівби на ріст і розвиток рослин кукурудзи	81

УДК 631.53.027.32

ЛІКАРСЬКІ ВЛАСТИВОСТІ ТА МЕТОД ВИРОЩУВАННЯ ЖЕНЬШЕНЮ В УКРАЇНІ

Оборонова А.В., здобувач вищої освіти СВО Бакалавр
Науковий керівник – Юрченко С.О., кандидат с.-г. наук, доцент

Полтавський державний аграрний університет

В тезі висвітлено інформацію про лікарську рослину женьшень, цінні лікавальні властивості якої широко використовуються в традиційній та народній медицині. Незважаючи на те, що женьшень походить з Північної Америки та Азії, в Україні ця культура прижилася і поширилася у Львівській, Харківській, Київській та Вінницькій областях.

Лікувальні трави є важливою галуззю сільськогосподарського виробництва. Продукція має велике народногосподарське значення. Лікарські трави – широко використовують для лікування різних захворювань людини та в профілактичних цілях, в тому числі фармацевтичні, парфумерно-косметичні, харчові, лікєро-горілчані.

Трав'яниста багаторічна рослина женьшень (*Panax*) є представником сімейства Аралієвих. Цей рід об'єднує 12 видів. У природі їх можна зустріти на території Північної Америки та Азії [5].

Людству з давнього часу відомо про те, що така культура має цілющі властивості, її найчастіше використовують як тонізуючий засіб та адаптогену. Корінь женьшеню в Кореї та Китаї застосовують в кулінарії. Представники офіційної медицини Китаю впевнені в тому, що ця рослина здатне продовжити життя і подарувати силу. Саме корінь женьшеню є цінним лікувальним засобом, що володіє стимулюючою дією, подовжує життя та зміцнює здоров'я. Завдяки женьшеню стабілізується робота усіх систем організму, особливо захисна функція. Підвищується імунітет, через що він рекомендується до вживання у період підвищеного ризику захворювань. Більшість докторів рекомендують женьшень майже усім пацієнтам, для боротьби зі стресами, нормалізації нервової системи та сну. Китайські дієтологи рекомендують додати женьшень до свого раціону людям з серцево-судинними захворюваннями. Дослідження показали, що женьшень нормалізує рівень цукру у крові а сприяє зменшенню ракових пухлин [3].

В Україні ця культура прижилася і поширилася у Львівській, Харківській, Київській та Вінницькій областях, хоча роботи з його вирощування проводились на Україні ще у 80-х роках минулого століття в Київській, Вінницькій, Хмельницькій, Житомирській і Полтавській областях [3].

Успіх широкого використання женьшеню значною мірою зумовлено його здатністю до розмноження. Від цього залежать і перспективи введення його в масову культуру.

Лікувальні властивості рослини визнані як офіційною так і народною, медициною. У женьшені містяться вітаміни, дубильні речовини, сапоніни, крохмаль, жирні кислоти, поліацетілені та інші корисні елементи. Найцінніші з них: гінзенозиди, панаксادیоли і панаксатріоли – сапоніни, наявні тільки в женьшені, вони оздоровлюють організм на клітинному рівні; гінзенін – знижує рівень цукру в крові, стимулює утворення глікогену; паноксен – покращує роботу серця і кровоносних судин, має знеболюючу і заспокійливу дію; панаквілон – впливає на ендокринну систему, нормалізує гормональний фон, сапонін – покращує потенцію. Корисні елементи містяться в листі, стеблах, плодах і квітках рослини, але в корені їх найбільше. Вміст корисних речовин залежить від виду багатолітника, від часу збору сировини і способу приготування препарату, місця зростання, а також ступеня зрілості рослини [1].

Коріння женьшеню досягає товарної якості лише в 5-6 років. При цьому, маса може варіювати від 20 до 100 г, а в деяких випадках і більше. За два тижні до викопування необхідно призупинити полив, що полегшить витягування корінців з ґрунту. Викопані корені треба промити під проточною водою з допомогою щітки. Для тривалого зберігання підходять тільки сушене коріння. Якщо коріння маленькі, то сушити їх можна цілими, а великі – слід порізати на пластинки, товщиною від 0,5 до 0,7 см. Висушування сировини проводять за температури від 50 до 60 °С. На зберігання готову сировину складають у герметичну тару. За таких умов зберігаються корисні властивості до 5 років [2].

Збір листя проводять у вересні. Для цього підходять тільки кущі старше трьох років. Сировину слід розкласти тоненьким шаром в затіненому місці для сушіння. Висохле листя зсипають в коробки з картону або паперові пакети, де вони будуть зберігатися не довше 1 року.

Ігор Б'ялковський із села Івашківці на Хмельниччині додав вирощування в теплицях незвичну для України рослину — женьшень. Він напрацював агрономічну технологію вирощування і шукає канали збуту, що дозволить розширити площі під цю культуру. Собівартість вирощування кореня за розрахунками фермера, досить висока, проте корінь женьшеню він пропонує за такими цінами: 3 см — 60 грн, 5 см — 100 грн, 10 см — 200 грн [6].

Зараз до українських аптек постачають китайський женьшень, але не так багато. Тому женьшень, вирощений в Україні, може «посунути» закордонний аналог і широко застосовуватися у фармакології.

Бібліографічний список

1. Ольхович С.Я., Крохтяк О.В., Ткач І.Я., Гринник О.І. Лікарське рослинництво – один із напрямів розвитку сільськогосподарського виробництва. Збалансоване природокористування. 2020. № 2. С.53-58.
2. Пасічник І.О. Ільїнський Ю.М., Безверха Л.М. Дослідження схожості насіння женьшеню звичайного в контрольованому середовищі. *Таврійський науковий вісник № 123. 2022. С. 111-116*

3. Шелудько Л.П., Куценко Н.І. Лікарські рослини (селекція і насінництво). Полтава, 2016. 476 с.

4. Якубенко Б.Є., Білекно В.Г., Лікар Я.О., Лушпа В.І. Лікарські рослини: технологія вирощування та використання. К.:Ліра-К, 2020. 598 с.

5. Polczynski, L.C. 1982. Ginseng (*Panax quinquefolius* L.) culture in Marathon County, Wisconsin: Historical growth, distribution, and soils inventory. MS thesis. Univ. of Wis., Stevens Point.

6. Фермер вирощує женьшень в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.seeds.org.ua/fermer-z-xmelnichchini-zaxodivsyaviroshhuvati-zhenshen/>.

УДК 633.31:636.086

ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ЛЮЦЕРНИ НА ФОРМУВАННЯ КОРМОВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ

Марініч Л. Г., к.с.-г. н., старший викладач кафедри рослинництва
liubov.marinich@pdaa.edu.ua

ORCID 0000-0002-0073-9433

Калашнік О. П., лаборант кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова
Скрипка Ю. О., здобувач СВО Магістр за спеціальністю 201 – Агрономія

Полтавський державний аграрний університет

Важливе значення у збільшенні виробництва збалансованих кормів має багаторічна високобілкова бобова культура – люцерна. Щоб підвищити урожайність та якість корму необхідно дотримуватися всіх необхідних агротехнічних операцій, зокрема, оптимальних способів сівби.

Важливе значення у збільшенні виробництва збалансованих кормів має багаторічна високобілкова бобова культура – люцерна. Вона дає високобілковий, багатий на вітаміни корм. Незважаючи на виняткову цінність культури, люцерні в останнє десятиліття приділяється недостатня увага. Не повною мірою використовуються її біологічні, агротехнічні можливості та кормові переваги [1].

Багаточисельними науковими дослідженнями і практикою доведено, що густина рослин, спосіб сівби значно впливають на урожай та хімічний склад сільськогосподарських культур. Коли збільшується густина стояння рослин вміст сирого протеїну у сухій речовині та зеленій масі рослин зменшується. Спосіб розміщення рослин люцерни на площі при однаковій нормі висіву, впливає на вміст сирого протеїну та інших поживних елементів, що можна пояснити зміною площі живлення рослин. При оцінюванні продуктивності різних культур залежно від норм висіву необхідно враховувати не тільки урожайність зеленої маси, сухої речовини, хімічний склад але також і валовий